

PARTICIPAREA CETĂȚENILOR LA PROCESUL DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

CITIZEN`S PARTICIPATION IN THE PROCESS OF PUBLIC ADMINISTRATION

VASILE FOTESCU,

lector superior, doctorand,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Autorul relevă, în articol, importanța transparenței în procesul de activitate a administrației publice. În centrul atenției este cetățeanul, care are dreptul de acces la informație, dreptul de a face cunoscintă și expune propria opinie și dreptul de a participa la procesul decizional nemijlocit. Participarea cetățeanului presupune realizarea a patru cerințe: transparența administrației, transmiterea informației, recepționarea informației și implicarea cetățeanului în actul decizional.

Este analizat actul normativ: Legea privind transparența în procesul decizional, nr.239-XV adoptată la 13.11.2018. Autorul vine cu propuneri referitor la îmbunătățirea acesteia. Sunt relevate unele dintre recomandările expuse în Cartea Albă a bunei guvernări elaborată de Comisia Europeană, unde se regăsesc principiile de bază, de care trebuie să țină cont autoritățile publice, precum și procedurile de consultare publică la nivelul Uniunii Europene.

În concluzie autorul consideră că Guvernul Republicii Moldova a întreprins un șir de activități complexe privind transparența instituțională, dar încă nu putem vorbi despre un dialog productiv între autoritățile publice și cetățeni.

Cuvinte-cheie: transparență, administrație, legislație, cetățeni, Uniunea Europeană, informare, participare, răspundere și eficiență

The author reveals, in the article, the importance of transparency in the process of public administration. In the centre of attention is the citizen, who has the right to access information, the right to make his opinion known, and the right to take part in the decisional process. The citizen`s participation supposes the realization of four requirements: transparency of administration, passing on the information, reception of information and the involvement of the citizen in the decisional act.

Further is analysed the normative act: «The Law regarding transparency in the decisional process» no 239-XV approved on 13.11.2008. The author suggests ways of improving it. There are revealed some of the recommendations mentioned in «The white Book of Good Governing» elaborated by the European Commission, where are discussed the basic principles, which should be respected by the public authorities, as well as the procedures of public consultation within the European Union.

In conclusion the author considers that the Government of the Republic of Moldova has undertaken a series of complex activities regarding institutional transparency, but we cannot yet speak about a productive dialogue between the public authorities and citizens.

Keywords: transparency, administration, legislation, citizens, European Union, information, participation, responsibility and efficiency

Trăim într-o societate deschisă, în care avem posibilitatea să participăm la procesul luării deciziilor, să fim implicați în bunul mers al vieții sociale și politice. În calitate de cetățeni, ne putem organiza în ONG-uri ce au misiunea de a influența modul în care sunt elaborate și implementate politicile publice.

Vorbim despre participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziei și al formulării politicilor publice atunci când toți factorii interesați, afectați de deciziile ce se iau în numele lor și pentru ei, cooperează pentru a efectua schimbări, în plan real.

Democrația fără participarea cetățenilor nu are sens. Participarea publică sporește transparența procesului de luare a deciziilor și eficiența actului de guvernare. Implicarea noastră, adică a societății civile, în acest proces face ca guvernării și membrii administrației publice să fie mai responsabili pentru rezultatele politicilor inițiate deopotrivă.

Transparența este un principiu democratic, care s-a manifestat pentru prima dată în societățile civile dezvoltate și constituie una dintre cele mai remarcabile consecințe ale amplificării presiunii și controlului social asupra organelor administrației publice. În epoca noastră informațională, necesitatea transparenței se explică și prin importante schimbări ce se produc în mentalitatea socială: oamenii nu mai doresc să fie conduși fără ca să înțeleagă scopurile finale și motivațiile administrației. Iar în

cadrul societăților în tranziție, transparența a fost salutăată ca simbol imanent al libertății. Ea este în egală măsură un element primordial, acceptarea căruia trebuie să faciliteze trecerea de la un sistem al hotărârilor centralizate și *opace* la cel al deciziilor adoptate democratic, într-un cadru transparent [1].

Transparența în activitatea administrației publice reprezintă un concept multidimensional, care a suscitât discuții controversate în cercul savanților, analiștilor și politicienilor din diverse societăți contemporane. Aceasta nu este echivalentă doar cu dreptul cetățenilor de a avea acces la informație, chiar dacă anume acesta reprezintă latura cea mai importantă și mai larg deschisă diverselor interpretări. În afara dreptului de a fi informat, o administrare pe deplin transparentă presupune recunoașterea și respectarea drepturilor cetățeanului de a înțelege procesul administrativ, dreptul de a face cunoscută propria opinie și dreptul de a expune opinia altora unei critici obiective și argumentate. Din interferența acestor două drepturi rezultă trei domenii distincte ale unei administrări publice transparente, și anume: informarea, controlul și participarea cetățenilor la procesul decizional [1].

Dreptul cetățenilor de a fi informați și obligația autorităților de a informa sunt consfințite în norme constituționale, atât în România, cât și în Republica Moldova, norme care obligă autoritățile administrației publice să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Dezvoltarea și corelarea dispozițiilor constituționale cu celelalte prevederi legislative ne aduce la concluzia că dreptul cetățenilor de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile administrației publice, în limita competențelor care le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice, prevedere care se referă și la mijloacele mass-media.

Principiul consultării cetățenilor, prin formele prevăzute de lege, atunci când se adoptă decizii cu impact deosebit asupra colectivităților locale, exprimă ideea democrației participative.

Autoritățile administrației publice trebuie să implice cât mai mult pe cetățeni în procesul decizional, pentru a conferi legitimitate actului administrativ și pentru a asigura executarea aceluia act de către cetățeni.

În cadrul inițierii acestui proces, există o relație biunivocă: pe de o parte, autoritățile administrației publice trebuie să asigure transparența activității lor (să informeze corect și la timp pe cetățeni cu privire la programele de dezvoltare și la costurile alocate acestora), iar pe de altă parte, să permită accesul cetățenilor la elaborarea planurilor de amenajare și sistematizare a teritoriului, la proiectarea bugetelor, la programele de dezvoltare durabilă și de protecție a mediului, la formele de cooperare locală, regională, transfrontalieră și europeană.

Aplicarea acestui principiu este greu de realizat în administrația publică locală, mai cu seamă din motive obiective, pentru că organizarea unui referendum sau a altor forme de consultare cu cetățenii necesită perioade mari de timp.

Participarea cetățenească presupune realizarea concomitentă a patru condiții: asigurarea transparenței administrației, transmiterea de informații către oameni, receptarea informațiilor de la cetățeni și implicarea acestora în actul decizional.

Într-o exprimare sintetică, principiul participării cetățenilor la adoptarea deciziilor se poate exprima prin dictonul *cetățeanul este persoana cea mai importantă pentru administrație*.

Prin comunicare se înțelege transferul de informații de la administrația publică (sursa) către cetățean (receptor), care poate fi abordat ca persoană fizică, colectivitate sau structură socială cu sau fără personalitate juridică.

Informațiile de interes general se transmit societății civile cu ajutorul unor mijloace tehnice de tipul presei scrise sau audiovizuale, atunci când legea obligă administrația să publice actele cu caracter normativ, pentru a putea fi cunoscute de către toți locuitorii dintr-o unitate administrativ teritorială.

Avem două acte normative importante – *Legea privind accesul la informație* și *Legea privind transparența în procesul decizional*, – care creează condiții favorabile pentru informarea, consultarea și participarea publicului în procesul de luare a deciziilor.

Republica Moldova este una din puținele țări din lume care dispune de un act normativ special în domeniul informării, consultării și participării cetățenești. Este vorba de *Legea privind transparența în procesul decizional nr.239 – XVI*, adoptată la 13.11.2008 (*Monitorul Oficial nr. 215 – 217 / 798 din 5.12.2008*), intrată în vigoare în martie 2009, care stabilește normele aplicabile pentru asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, altor autorități publice și reglementează raporturile lor cu cetățenii, cu asociațiile constituite conform legii, cu alte părți interesate în vederea participării la procesul decizional.

Sub incidența prezentei legi cad autoritățile publice centrale – Parlamentul și autoritățile create de acesta, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, ministerele, serviciile publice descentralizate ale acestora, alte autorități administrative centrale și autorități de reglementare; autoritățile administrației publice locale - consiliile locale, primarii satelor (comunelor), orașelor (municipiilor), președinții raioanelor, serviciile publice descentralizate și instituțiile de rang local. De asemenea, sub incidența legii cad persoanele juridice de drept public și privat care gestionează și utilizează mijloace financiare publice.

Conform legii, autoritățile publice vor consulta cetățenii, asociațiile constituite în conformitate cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte legislative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice).

Legea stipulează următoarele principii ale transparenței procesului decizional: a) informarea, în modul stabilit, a cetățenilor, a asociațiilor constituite conform cu legea, a altor părți interesate despre inițierea elaborării deciziilor și despre consultarea publică pe marginea proiectelor de decizii respective; b) asigurarea posibilităților egale pentru participarea cetățenilor, asociațiilor constituite legal, altor părți interesate la procesul decizional.

Cu toate acestea, paralel cu dezvoltarea utilă a reglementărilor Legii 239/2008, Regulamentul a introdus și anumite divergențe și confuzii, care derutează atât AAPC, cât și părțile interesate.

Legea nr. 239/2008 a fost analizată în mai multe studii anterioare ale Asociației pentru Democrație Participativă (ADEPT), fiind identificate deficiențele acesteia și înaintate recomandări de îmbunătățire a cadrului legal, motiv pentru care, în acest compartiment, ne vom expune doar asupra celor mai esențiale probleme:

la articolul 3, alin. (4) se prevede că autoritățile publice vor consulta cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte legislative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice). Prevederile sunt formulate atât de general, încât orice act ar putea cădea sub incidența lor. Chiar și un act individual de numire în funcție a unui conducător de autoritate ar putea avea impact social, în sensul extins al acestei noțiuni, prin sporirea neîncrederii publicului în autoritate și guvernare în cazul, în care această persoană este una compromisă. Însă această înțelegere a prevederilor ar putea să nu fie împărtășită de către autoritățile care au competențe de numire în funcție. În opinia noastră, atunci, când nu se poate defini explicit și complet situațiile în care se aplică o lege, este preferabilă enumerarea excepțiilor de la lege – situațiile în care legea nu se aplică. Anume în așa mod, bunăoară, sunt aplicate prevederile art. 5 din Legea României nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică; la articolul 12, alin. (7) se prevede, că în cazul în care cetățenii, asociațiile constituite în conformitate cu legea, alte părți interesate nu prezintă recomandări în termenul stabilit, iar autoritatea publică, în mod motivat, nu consideră necesară organizarea de consultări, proiectul de decizie poate fi supus procedurii de adoptare. Pentru a responsabiliza autoritățile, este important ca să se prevadă modalitatea în care se aduce la cunoștința publicului motivele pentru care s-a considerat că organizarea de consultări nu este necesară.

Republica Moldova, deși dispune de cadru legal necesar asigurării unui proces decizional transparent și participativ, acesta, însă, nu funcționează eficient la nivel local.

Majoritatea autorităților administrației publice locale aplică selectiv și fragmentar legislația privind transparența în procesul decizional. Cele mai frecvente abateri sunt lipsa unei pagini *web* cu rubrică destinată transparenței decizionale; neinformarea părților interesate referitor la inițierea elaborării unei decizii; lipsa consultărilor publice sau consultarea formală asupra proiectelor de decizii; inexistența unor mecanisme instituționalizate de cooperare și de parteneriat dintre societatea civilă (mediul de afaceri) și autoritățile publice; majoritatea actelor emise și adoptate de către autoritățile publice locale nu sunt aduse la cunoștința comunității, fie sunt comunicate selectiv, etc. [2].

Cadrul legal național nu conține norme clare și detaliate privind mecanismele de control al respectării transparenței decizionale la nivel local, iar aria de intervenție a Cancelariei de Stat este limitată de principiul autonomiei locale, care guvernează întreaga administrație locală în unitățile administrativ-teritoriale din țară. De asemenea, normele existente nu reglementează detaliat mecanismul responsabilizării individuale a funcționarilor pentru nerespectarea cerințelor de transparență și nu conțin prevederi referitoare la posibilitatea de a sancționa persoanele alese în funcții de conducere [2].

Din cele 40 de instituții din această categorie (inclusiv conducerea de vârf – Parlament, Președinție, Guvern) doar 5 instituții nu au dat răspuns la cereri. Astfel, au refuzat, în scris, să răspundă: Aparatul Președintelui Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene. În primul caz, din partea Aparatului Președintelui a parvenit un răspuns de-a dreptul curios: „În urma examinării demersului Dumneavoastră, Vă aducem la cunoștință că Aparatul Președintelui Republicii Moldova, conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 239 – XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, nu cade sub incidența acestei legi”. Dar *Legea privind transparența în procesul decizional* totuși stabilește: „Sub incidența prezentei legi cad: a) autoritățile publice centrale și în primul rând președintele Republicii Moldova ...” Apare, deci, întrebarea: oare la cererea de acces la informație trebuia să răspundă însuși Președintele sau un responsabil din cadrul Aparatului? [3, p. 19].

Transparența contribuie la consolidarea principiilor democrației și la respectarea drepturilor fundamentale, așa cum sunt definite în articolul 6 al *Tratatului UE* și în *Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene*.

Tratatul instituind Uniunea Europeană consacră noțiunea de transparență în primul său articol, alineatul doi, care stabilește că deciziile se iau într-o manieră cât se poate de deschisă și mai aproape de cetățean. Articolul 255 din *Tratat*, introdus în anul 1997, asigură oricărui cetățean din Uniune și oricărei persoane fizice sau juridice rezidente, sau care deține un birou înregistrat într-un Stat Membru, dreptul de acces la documentele Parlamentului European, Consiliului și Comisiei. Regulamentul din 30 mai 2001 implementează dreptul de acces la documentele emise de cele trei instituții, stipulând doar două excepții: cazurile în care accesul este automat refuzat, pentru a asigura securitatea publică, apărarea, relațiile internaționale s.a., și cazurile în care se refuză accesul, cu scopul asigurării protecției intereselor comerciale ale individului, dacă nu exista un interes public pentru comunicarea informațiilor [4].

În spațiul european, participarea publicului la procesul decizional constituie una dintre recomandările europene. Cartea albă a Bunei Guvernări, elaborată de către Comisia Europeană, indică cinci principii de bază, pe care autoritățile/instituțiile publice trebuie să le aplice în mod integral:

- a) *deschidere* - care implică o comunicare activă asupra activității grupei și asupra deciziilor luate, folosirea unui limbaj accesibil, acesta constituind o componentă de bază pentru creșterea încrederii cetățenilor în guvernare;
- b) *participare* – asigurată în toate etapele unei politici publice, de la inițiere până la implementare și evaluare;
- c) *răspundere* – clarificarea rolurilor diverselor instituții și asumarea responsabilității de către fiecare instituție în parte;
- d) *eficiență* – politicile publice au nevoie de obiective clare, de o evaluare a impactului viitor și de o aplicare a experienței viitoare pentru a furniza ceea ce este necesar la momentul potrivit;
- e) *coerență* – politicile publice trebuie să fie coerente, ușor de înțeles și consecvente [1].

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) propune trei etape de ierarhizare, în funcție de tipul de interacțiune dintre autoritatea publică și cetățean:

- a) *informarea* presupune că procesul politicilor publice trebuie să fie suficient de transparent pentru ca cetățenii să obțină informația necesară pentru a vedea în ce măsură guvernarea își respectă promisiunile, pentru să poată fi capabili să analizeze ce se întâmplă în diferite domenii și să evalueze rezultatele acestora asupra lor;
- b) *consultarea* este a doua etapă, în cadrul căreia publicul reacționează, din propria inițiativă sau la invitația instituției publice, la propunerea unor soluții alternative și/sau decizii publice, iar reacția publicului este luată în considerație de către instituția publică în procesul de luare a deciziei finale; e vorba de o comunicare în dublu sens: instituția publică cerând, iar publicul oferind informații pe o problemă dată;
- c) *participarea activă* reprezintă a treia etapă, care permite cetățenilor să devină parteneri în luarea deciziilor; este un dialog de pe poziții de colaborare dintre instituția publică și cetățeni;

Un document important este *Recomandarea Rec (2001)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind participarea cetățenilor la viața publică locală (adoptată de către Comitetul de Miniștri la 6 decembrie 2001, la cea de a 776-a reuniune a viceministrilor)*, care stipulează și detaliază un șir de principii de bază ale politicii de participare democratică locală, pași și măsuri pentru încurajarea și consolidarea participării cetățenești. Astfel, Recomandarea accentuează faptul că:

- participarea cetățenilor se află la baza ideii de democrație și că cetățenii devotați valorilor democratice, conștienți de responsabilitățile lor civice și care se implică în activitatea politică constituie forța viabilă a oricărui sistem democratic;
- democrația locală este una din pietrele de temelie ale democrației în țările europene și consolidarea acesteia reprezintă un factor al stabilității;
- democrația locală trebuie să fie implementată într-un context nou și plin de provocări ce rezultă nu doar din schimbări structurale și funcționale în sistemul de organizare a guvernelor locale, dar și din realizări politice, economice și sociale cu caracter radical.

De asemenea, se mai menționează că:

- nivelul de încredere al cetățenilor în instituțiile alese a scăzut și că e necesar ca instituțiile de stat să se reorienteze la viața cetățenilor și să răspundă nevoilor acestora prin metode noi, în scopul menținerii legitimității dreptului acestora în luarea deciziilor;
- dreptul cetățenilor de a se expune în privința deciziilor de importanță majoră poate fi exercitat în mod mai direct la nivel local și că, în mod corespunzător, urmează să fie luate măsuri în vederea implicării mai active a cetățenilor în gestionarea chestiunilor locale, asigurând, totodată, și eficiența acestei gestionări;
- dialogul dintre cetățeni și reprezentanții locali aleși este esențial în cadrul democrației locale, deoarece consolidează legitimitatea instituțiilor democratice locale și eficiența măsurilor acestora;
- autoritățile locale au și trebuie să-și asume un rol de conducere în sensul promovării participării cetățenești, iar succesul oricărei politici de participare democratică locală depinde de implicarea acestor autorități [3, p. 3].

În Uniunea Europeană sunt cunoscute mai multe inițiative referitoare la transparență. La 11 decembrie 2002, Comisia Europeană a adoptat o *Comunicare privind o cultură a consultării și dialogului*. Prin aceasta sunt fixate principiile generale care guvernează relațiile dintre Comisie și terțele părți consultate, fiind adoptat un set de standarde minime aplicabile în procesul de consultare. Scopul acestor pași este de a îmbunătăți transparența procesului de consultare, dar și de a stabili un cadru de consultare coerent și suficient de flexibil care să țină cont de specificul fiecărei arii de interes.

Răspunsul rapid la întrebările ridicate cu ocazia consultărilor publice și crearea unui mecanism eficient de *feedback* prin care să fie oferite informații suplimentare privind rezultatul consultării și

deciziile adoptate în urma acestui proces consultativ, de asemenea, s-au aflat în centrul preocupărilor decidenților.

Green Paper-ul adoptat la 3 mai 2006 privind *Inițiativa Europeană în domeniul Transparenței* (European Transparency Initiative) oferă un cadru structurat de colectare a informațiilor privind aplicarea standardelor minime în procesul de consultare, astfel:

- Comisia Europeană va aplica progresiv un model (*template*) pentru prezentarea consultărilor sale publice lansate prin *website*-urile dedicate consultărilor publice la fiecare Directorat General și anunțate prin punctul unic de acces pentru toate consultările publice *Your Voice in Europe*;
- se va asigura legătura dintre consultările publice și registrul grupurilor de interese;
- entitățile neînregistrate, care vor să își transmită opinia în cadrul consultărilor deschise, vor fi informate despre oportunitatea înregistrării și li se va oferi posibilitatea de a se înregistra atunci când își vor înregistra documentul de poziție;
- prin majoritatea contribuțiilor la consultările publice, se solicită înființarea unui *sistem de înregistrare unic* inter-instituțional de tip *one-stop-shop* care să fie gestionat în comun de Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul European, CESE și COR, și aderarea participanților la un cod de conduită;
- creșterea transparenței se va realiza prin întărirea aplicării standardului de consultare publică, aparținând Comisiei Europene bazat, pe un *website* standardizat pentru consultările *online* pe Internet.

Un document de lucru al *staff*-ului Comisiei Europene și o comunicare oficială a Comisiei Europene, realizate ca *follow-up* la *Green Paper*-ul privind *Inițiativa Europeană în domeniul Transparenței*, sintetizează rezultatele consultărilor publice desfășurate de Comisie pe marginea acestui *Green Paper*. Astfel, 108 dintre contribuțiile primite de la cei interesați au conținut și comentarii privind *principiile generale și standardele minime de consultare*. Preocupările comune ale *stakeholder*-ilor se referă la trei chestiuni principale:

Nevoia oferirii unui *feedback argumentat* din partea inițiatorilor consultărilor privind luarea sau neluarea în considerare a comentariilor și sugestiilor făcute cu ocazia consultărilor publice și a gradului de includere sau neinclusiune a lor în forma finală a deciziilor adoptate;

Deși nu se are în vedere în această etapă o revizuire a conținutului standardelor minime de consultare publică, intenția este de a se acționa pentru aplicarea lor cu mai multă fermitate prin îmbunătățirea mecanismelor de *feedback* direct către fiecare dintre participanți, o abordare coordonată a procesului de consultare prin punerea la comun a informațiilor și bunelor practici în consultarea *stakeholder*-ilor între directoratele generale ale Comisiei și o mai bună asigurare a pluralității opiniilor și punctelor de vedere exprimate și a intereselor reprezentate.

Feedback-ul oferă în memorandumurile explicative și însoțesc propunerile legislative, în comunicările făcute în urma unui proces de consultare publică și în rapoartele de evaluare a impactului unei politici publice.

Revizuirea *ghidurilor practice privind consultarea* actorilor interesați și crearea unui nou model (*template*) de *standard de consultare publică*, pentru a ameliora consecvența cu care se acționează cu ocazia consultărilor deschise, fac parte din acest proces și *follow-up*-urile.

Crearea unui registrul on-line al grupurilor de interese, în contextul *Inițiativei de Transparență Europeană*, Comisia Europeană a deschis un registru voluntar pentru înregistrarea reprezentanților grupurilor de interese.

Comisia oferă cetățenilor europeni informații cu privire la interesele specifice ce influențează procesul de adoptare a deciziilor în Uniunea Europeană și resursele mobilizate în acest scop de către reprezentanții grupurilor de interese. Cei care se înscriu în acest registru au oportunitatea să demonstreze un angajament puternic pentru transparență și faptul că activitățile pe care le desfășoară sunt pe deplin legitime.

Deși pe parcursul ultimului an Guvernul a întreprins o serie de activități complexe privind transparența instituțională a structurilor guvernamentale, eficientizarea colaborării cu societatea civilă, elaborarea și perfectarea unor acte normative, rezultatele monitorizării confirmă faptul că aplicarea Legii privind accesul la informații și Legii privind transparența în procesul decizional rămâne a fi problematică, mai ales la nivel municipal, raional, comunal. Multe autorități și instituții publice ignoră cererile de acces la informație, nu fac publice proiectele de decizii și nu implică cetățenii în procesul de luare a deciziilor. O bună parte din reprezentanții instituțiilor publice și ai societății civile, nemaivorbind de cetățenii simpli, nu cunosc prevederile actelor nominalizate.

Deocamdată, nu putem vorbi despre stabilirea unui dialog proactiv *administrație publică-cetățeni*, despre un management eficient al informării, consultării și participării publicului larg la procesul decizional. Se resimte lipsa unui mecanism, clar și eficient, de informare permanentă, obiectivă și permanentă a publicului, de implicare activă a societății civile în procesul elaborării deciziilor, prin aplicarea unor forme, procedee și modalități rezultative, practicate în alte țări și, deja, în unele localități de la noi [3, p. 50].

Referințe bibliografice

1. DRAGOȘ, Ș. Transparența în activitatea administrației publice. În: *Studii juridice universitare*, nr. 3-4, 2009. Disponibil pe Internet: < <http://studiijuridice.md/revista-nr-3-4-2009/transparența-in-activitatea-administrației-publice>>.
2. PÎRVAN, V. Transparența procesului decizional în cadrul autorităților administrației publice locale. Probleme și soluții. Disponibil pe Internet: <<http://viitorul.org/doc.php?l=ro&idc=295&id=4720&t=/STUDII-IDIS/Politica>>.
3. Accesul la informație și transparența în procesul decizional: atitudini, percepții, tendințe. Raport de monitorizare al Asociației Obștești *Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație "Acces-info"*. Disponibil pe Internet: <http://alianța.md/uploads/docs/1285548337_studiu_MonitorizareaTD_Acces-Info.pdf>.
4. Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. *Transparența decizională*. Disponibil pe Internet: <<http://www.mdrap.ro/transparența/prezentare-generală>>.